

КУЛЬТУРА 9

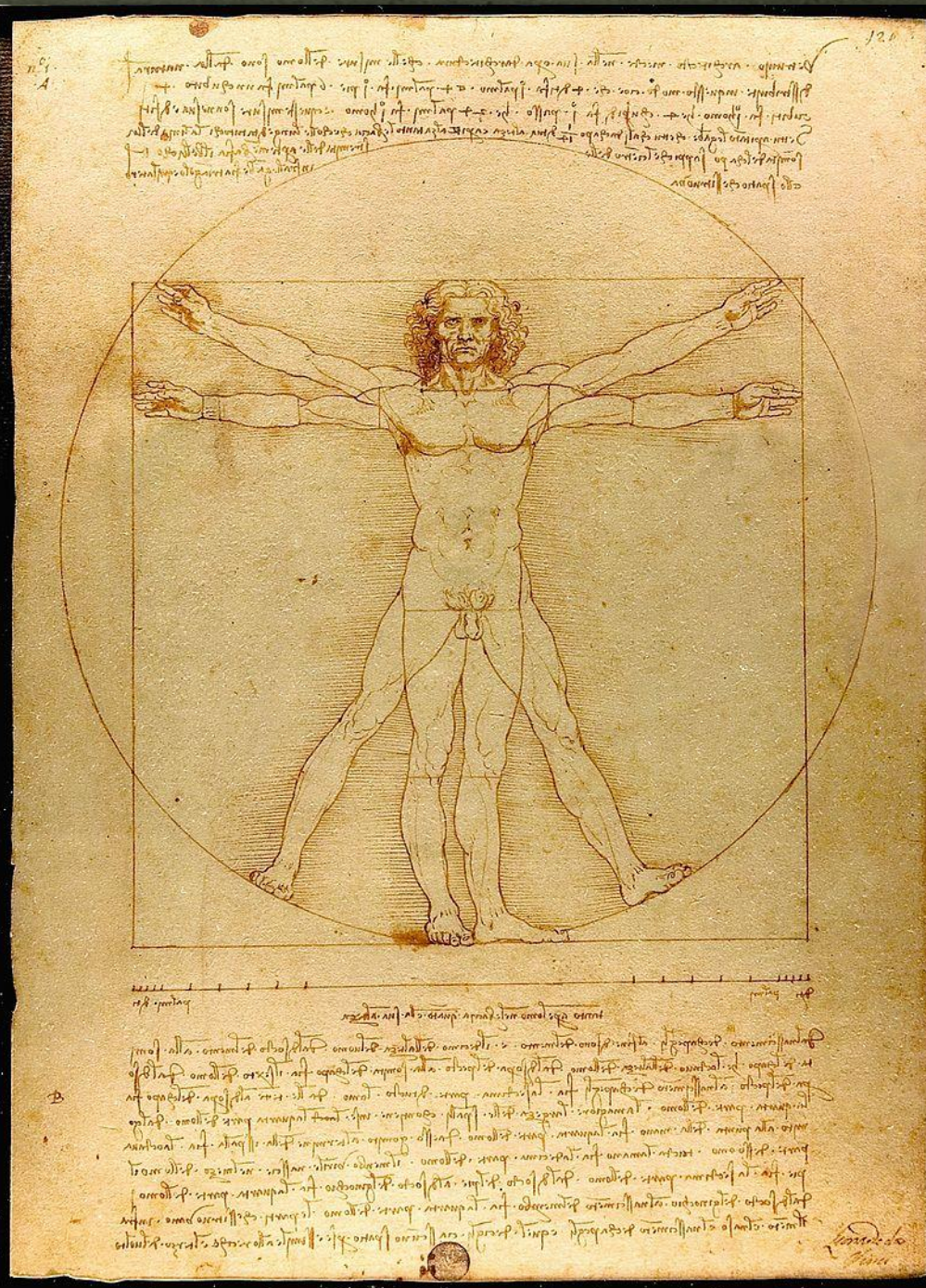
Лекція #7:

Вплив Ренесансу на українську архітектуру

Ренесанс

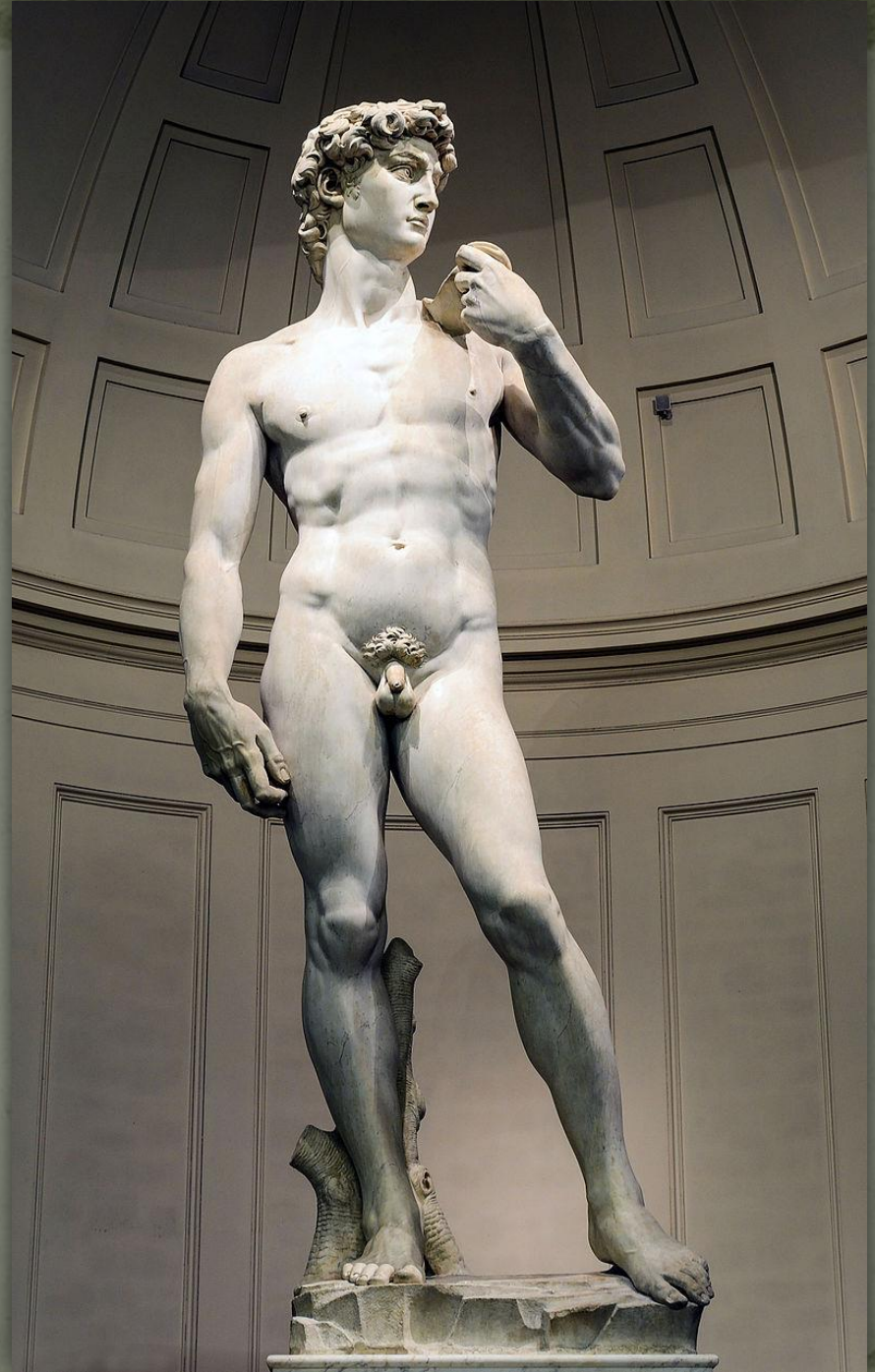
- ❖ Ренесанс, період історії Європи від початку 1400-их до половини 1600-их років.
- ❖ Цей період почався в Італії, в часі коли філософи, науковці, мистці та письменники почали відкидати ідеї теоцентризму (a church centered world view) і почали ґрунтуватися (base their ideas on) на ідеях античного гуманізму.

► Леонардо Да Вінчі,
«Вітрувіанська
людина».

- ❖ Ренесанс, від французького слова «відродження», прийшов як відкинення брутального життя середньовіччя.
- ❖ Центральна філософія ренесансу це гуманізм — тобто система ідей і поглядів на людину як на найбільшу соціальну цінність, та створення умов для її повноцінного життя і фізичного та духовного розвитку.

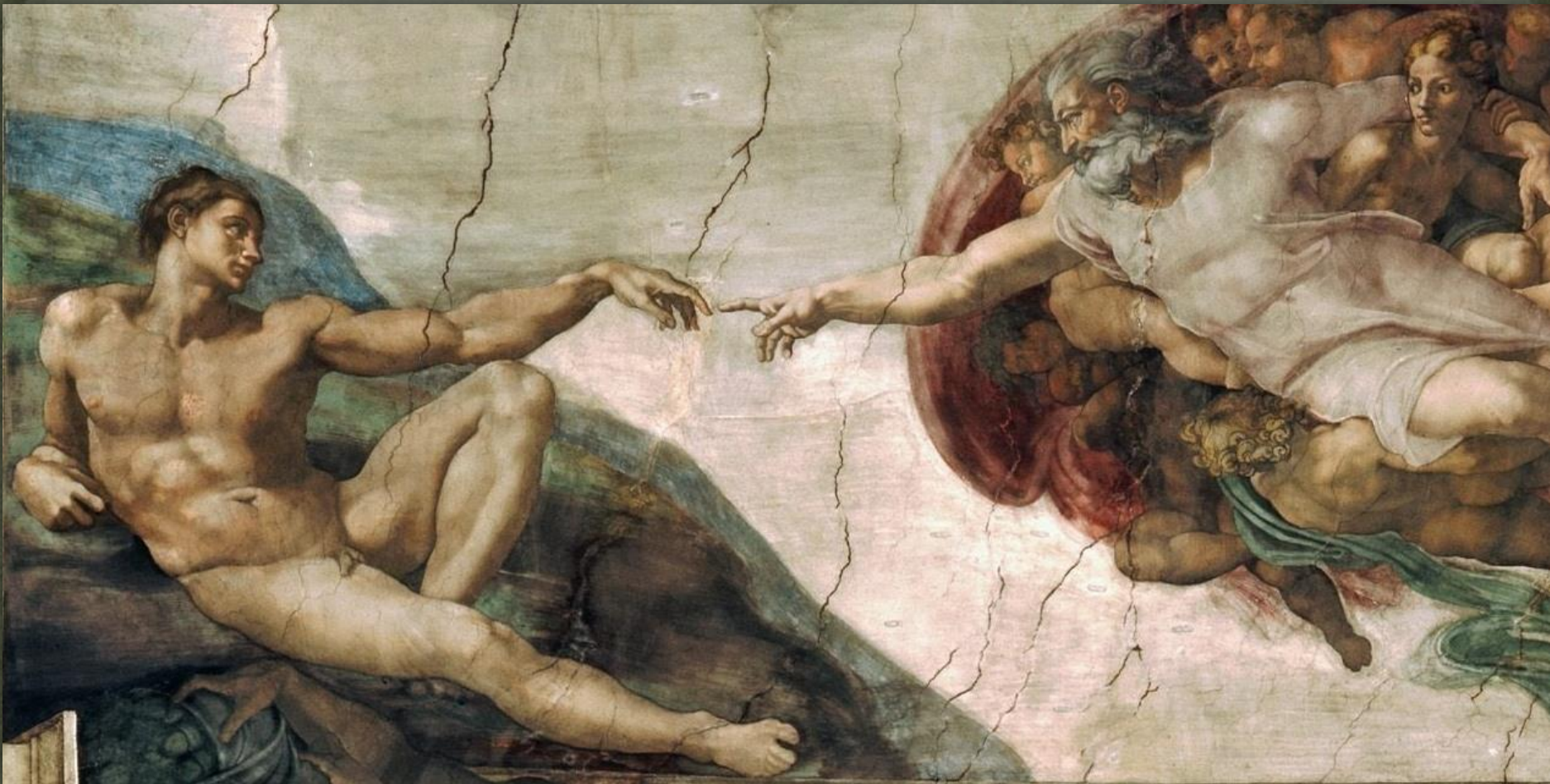
➤ Мікеланджело
Буонарроті
«Давид»,
Флоренція, 1504.

❖ Ренесанс шукав відповіді в античних грецьких та римських цивілізаціях.

❖ головні ідеї:

- Відродження інтересу до Античності;
- Обґрунтування права (the right) науки і розуму на незалежності від церкви;
- Антропоцентризм замість теоцентризму;
- Світський характер культури та літератури;
- Спроби компромісного поєднання надбання античності давньоримського варіанта з християнською ідеологією католицизму.

➤ Мікеланджело Буонарроті
«Сотворення Адама», Рим, 1512.

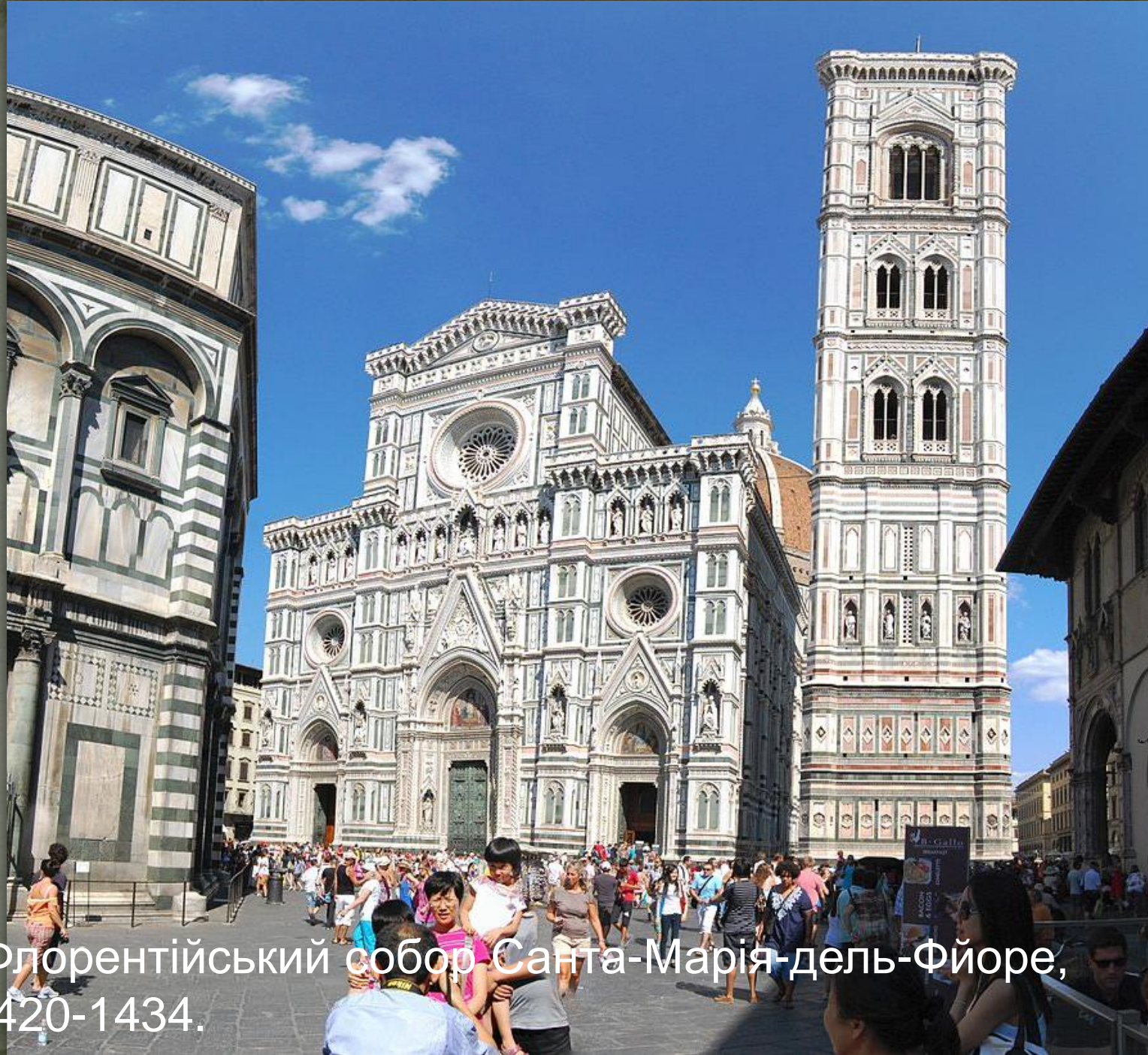
- ❖ В архітектурі бачимо повернення до античних стилів будови.
- ❖ Це означало що будинки мали мати:
 - гармонійний та спокійний уклад будинку.
 - рівноважність (balance) в усіх частинах будівлі.

❖ До цієї мети, архітектори додавали елементи будинків давньої Греції та Риму до будівель сучасного:

- Колони та пілястри
- широкі напівкруглі арки на дверях
- величаві циліндряні куполи

- Флорентійський собор Санта-Марія-дель-Фйоре, архітектор Брунеллескі, 1420-1434.

➤ Флорентійський собор Санта-Марія-дель-Фйоре, 1420-1434.

➤ Собор св. Петра, Рим 1506-1626.

Ренесанс в Україні

- ❖ Ренесансовий стиль приходить в Україну в середині 16-ого століття.
- ❖ В той час, українські міста зростають як торговельні і культурні центри.
- ❖ Європейські та українські купці будували свої помешкання, крамниці та храми у найновішій стилі який вони бачили в Італії чи Німеччині.

❖ Особливо цікавим, це зріст італійських частин в містах України.

❖ Особливо добре збереглися ці будинки у місті Львові.

➤ Палац флорентійського купця Бандіnellі, Львів 1593.

➤ Палац флорентійського купця Бандіnellі, Львів 1593.

❖ Поширення ренесансного цивільного будівництва у Львові розпочалось з прибуття до міста архітектора Петра Італійця, який походив з міста Лугано у Північній Італії.

➤ Портал Миколаєвичівської кам'яниці; вулиця вірменська, Львів; половина XV століття.

❖ До 1580-тих років, до Львова перепровадилося 8 італійських архітекторів, а з ними італійські майстри та будівничі, які допомогли розбудувати центр Львова в стилі ренесансу.

➤ Портал каплиці Трьох Святителів; архітектор Петро Красовський, Львів, 1578-1591.

❖ Європейські архітектори (та інші сини) які стали горожанами Львова включали:

Павло Щасливий,

Петро Барбон (*Pietro di Barbona*),

Павло Римлянин (*Paolo Dominici Romanus*),

Амвросій Прихильний (*Vaberene Nutclauss*),

Адам Покора (*Адам де Лярто*),

Ян Покорович,

Войцех Капінос,

Войцех Капінос (молодший),

Рох Шафранець,

Андреас Бемер,

Петро Красовський.

❖ Європейські архітектори швидко почали єднати (incorporate) українські риси (traits) до архітектури ренесансу.

➤ Костел Бернардинів; архітектор Павло Римлянин, Львів, 1600–1630.

➤ Монастир бернардинів; архітектор Павло Римлянин, Львів, 1600–1630.

❖ Найбільшого
розквіту
ренесансової
архітектури в
Україні
досягнений на
прикінці 16-го і
початку 17-го
століття.

➤ Костел Марії Магдалени;
архітектори Войцех Келар й Мартин
Годний, Львів, 1600 -1635.

❖ Найкращі пам'ятки ренесансової будівлі залишилися у Львові, що був тоді важливим торговельним і культурним центром.

➤ Кам'яниця Шольц-Вольфовичів, Львів, 1570.

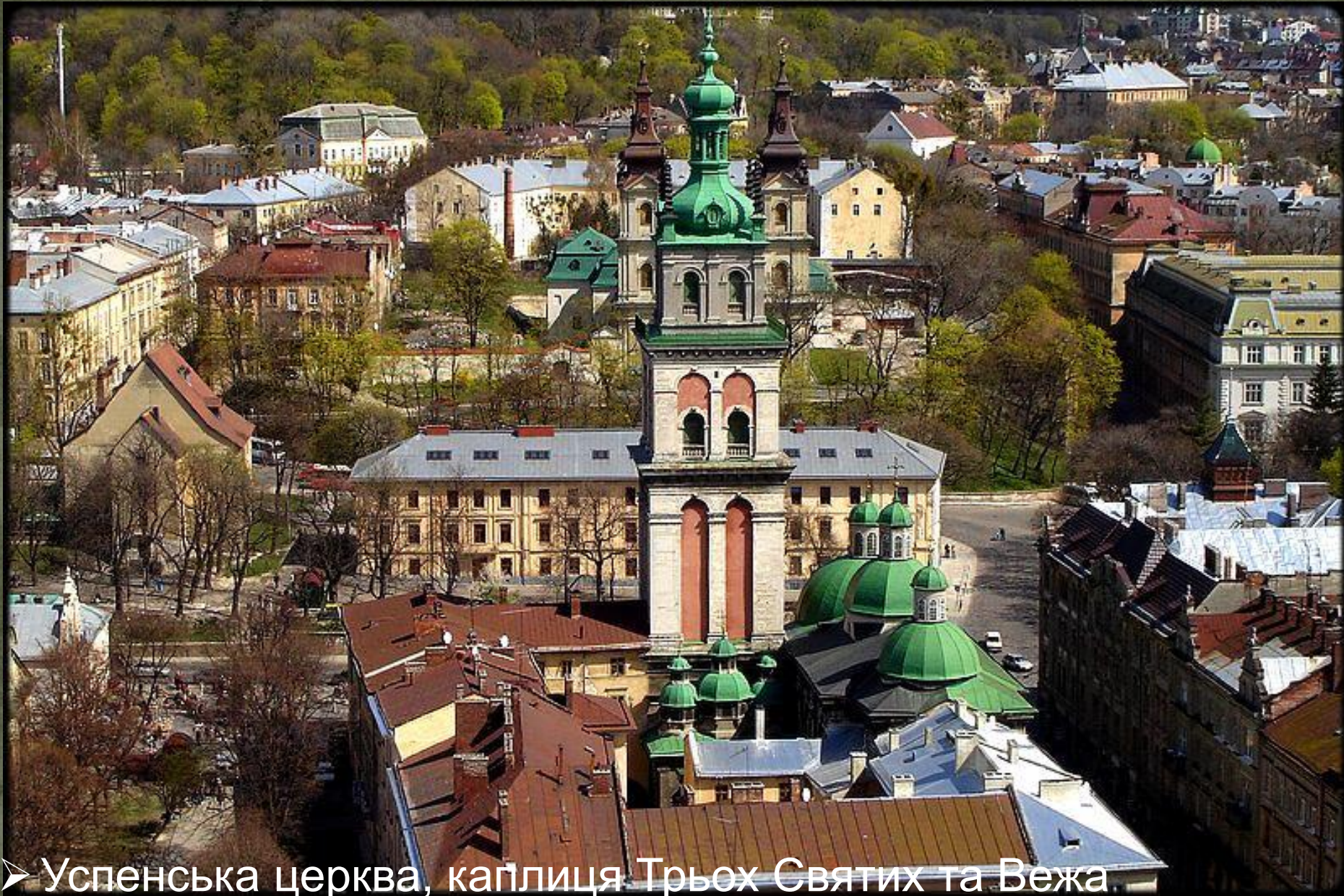
❖ Після пожежі
1527 р. коли
цілий центр
міста згорів,
місто
перебудовано в
сучасному стилі
Європи –
ренесансовим.

➤ Кам'яниця Гепнерівська, Львів, 1610.

❖ Між найвизначнішими архітектурними пам'ятками ренесансу у Львові є Ансамбль Успенської церкви що включає:

- Церкву Успіння Пресвятої Богородиці (Волоська)
- Вежу Корнятка
- Каплицю Трьох Святих

➤ Успенська церква, каплиця Трьох Святих та Вежа Корнякта; за планом Павла Римлянина, за участю Войцеха Капіноса і Амвросія Прихильного; Львів, 1591–1629 рр.

➤ Успенська церква і вежа Корнятка; Львів, 1591–1629 рр.

➤ Вхідні двері,
Успенська церква;
Львів, 1591–1629 рр.

➤ Іконостас, Успенська церква; Львів, 1591–1629 рр.

➤ Каплиця Трьох
Святих; Львів,
1591–1629 рр.

- Каплиця Трьох
Святих, купола;
Львів, 1591–1629 рр.

- ❖ Сам центр Львова теж перебудований розкішними палацами - домами багатих купців.
- ❖ Площа Ринок, вул. Вірменська, вил. Староєврейська, та інші мають чудові приклади ренесансових будівель 16-го і 17-го століть.

➤ Площа Ринок, Львів.

➤ Палац Корнятка,
архітектори Римський,
Барбон, Львів, 1580.

➤ Палац Корнятка, італійське подвір'я палацу, Львів, 1580.

➤ Чорна Кам'яниця,
архітектори Римський,
Барбон, Львів, 1577.

➤ Чорна Кам'яниця, тронський зал, Львів, 1577.

➤ Житловий будинок на
площі Ринок, Львів, 17-те
століття.

➤ кам'яниця Алембековська,
Львів, 17-те століття.

- ❖ Ці самі багаті купці, яктакож і аристократія, часто будували приватні каплиці, та давали багато грошей на будову нових церков і костелів.
- ❖ Між найкращими зразками цієї будівлі ренесансу в Україні є:

➤ Каплиця Боїмів,
архітектори Римський,
Барбон, Львів, 1615.

➤ Вівтар каплиці Боїмів,,
Львів, 1615.

➤ Костел святого Лаврентія; архітектори Павло Щасливий, Павло Римлянин, Амвросій Прихильний; Жовква, 1606-1618.

➤ Костел і монастир бенедиктинок, Павло Римлянин, Львів, 1597-1616.

- ❖ Впливи ренесансу теж позначилися в будові замків.
- ❖ В цей період, замки втрачають свой охоронний характер, та частинно перетворюються на пишні палаци.
- ❖ Приклад можна знайти в палаці князя Острозького.

➤ Замок Островських, Дубно, 1492.

➤ Замок Островських, Старокостянтинів, 1561 - 1571.